

Mgr. Michal Vičar

VYBRANÉ KOGNITIVNÍ PROCESY A SPORT

-
- × Intelligence
 - × Kreativita
 - × Tělesně-pohybová inteligence
 - × Reakční čas

DEFINICE

- ✘ pojem amerického psychologa H.Gardnera pro schopnost a dovednost úspěšně řídit pohyby svého těla a zacházet manuálně zručně s předměty
- ✘ Porozumění, jak se věci a lidé „hýbou“
- ✘ Schopnost vystihnout tyto pohyby

CHARAKTERISTIKY

- ✘ Zahrnuje jemnou i hrubou motoriku, rovnováhu – jedná se o obratnost těla
- ✘ Propojení vnímání a motoriky
 - + Neustále probíhají zpětnovazebné signály
- ✘ Programování pohybu -cvik
 - + Například pianista učící se sekvenci pohybů, programování pohybů
- ✘ Schopnost zapamatování si pohybů

LATERALITA

- ✘ U primátů – může být dominantní ruka
- ✘ Většina lidí má dominantní levou hemisféru
- ✘ Problémy s přeučováním
- ✘ Zkřížená lateralita
 - + Dominantní v motorice je jedna strana, ve vnímání druhá strana
 - + „Clumsy child“, ale může být i výhodou
- ✘ Leváctví?

APRAXIE

- ✘ chorobná neschopnosť účelných pohybov, porucha hybnosti, neobratnosť, nemotornosť
- ✘ Často spojená s afáziou (porucha reči), ale ne vždy
- ✘ Typy:
 - + Kinetická apraxia rukou,
 - ✘ Neschopnosť rukami vykonávať niektorú úlohu
 - + Ideomotorická apraxia
 - ✘ Používanie časti tela ako by boli vonkajšie objekty
 - + Ideatívna apraxia
 - ✘ Problém so správnou postupnosťou

ASPEKTY TP INTELIGENCE

× Nápodoba

- + Schopnost napodobit, vystihnout pohyby
- + Mimové, herci
- + Může existovat jedinec, který je tělesně nadaný, přitom pozbývá ostatní typy inteligence?
 - × Idiot savants
 - × Chlapec Joye

× Anticipace

- + Schopnost předpokládat pohyby
- + Ve sportu, v tanci

REAKČNÍ ČAS

- × Jak rychle reagujeme na podnět
- × Jednoduchý reakční čas
- × Disjunktivní reakční čas
 - + Výběrový – volíme jednu z reakcí
- × Propojení s anticipací

TĚLESNĚ-POHYBOVÁ INTELIGENCE

Jak je důležitá pro sport?

POSUZOVÁNÍ

- ✘ Motorické testy / např. Unifit test 6 – 60 (Měkota & Kovář, 1995) Eurofit (*Eurofit Tests of Physical Fitness*, 1993), AAHPER test (*American Association for Health, Physical Education, and Recreation. Youth Fitness test*, 1961)
- ✘ Standardy pro motorické testy
 - + Co měří testy?
- ✘ Nápodoba pohybů

PROBLEMATIKA TESTOVÁNÍ A SELEKCE

- ✘ Ranná specializace x obecné pohybové dovednosti
- ✘ Akcelerovaní jedinci
- ✘ Datum narození

POHYBOVÉ DOVEDNOSTI

Pohybové dovednosti	Dovednosti kontrolovat objekt	Pohyby rovnováhy
Chození	Odeslání	Stabilizovaná pozice
Běh	Házení	Rovnováha/Klid
Skákání	Kopání	Zastavení
Hopsání	Přihrávání	Přistání
Vyskakování	Kutálení míčem	Klesnutí/Spadnutí
Klouzání	Trefování míčem	Kymácení
Zrychlení	Přijímání	Natažení /natočení
Lezení	Chycení	Obrácení/Otočení
Kývání	Zpracování nohou	Roztočení
Přeskakování	Zpracování (holí)	Kotoul / kutálet se
	Pohybování se s objektem	Uhýb
	Driblování (ruce)	
	Driblování (nohy)	
	Driblování (holí)	
	Přijímání a odesílání	
	Odbití	
	Úder (pálka)	
	Úder (hůl)	